

رتبه‌بندی معیارهای تحقق پیشرفت مبتنی بر اندیشه مقام معظم رهبری (رویکرد تحلیل سلسله مراتبی)

محمد غفاری فرد^۱، نصرت‌الله شیرزاد^۲، محمدیوسف خاشعی^۳

چکیده

رسیدن به موفقیت در اجرای الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت به عنوان سند چشم‌انداز برای آینده جمهوری اسلامی ایران و تحقق آرمانشهر تمدن نوین اسلامی نیازمند مشارکت نخبگان در حوزه نظری و عملی است از این رو هدف این پژوهش رتبه‌بندی معیارهای تحقق مبتنی بر اندیشه مقام معظم رهبری با استفاده از رویکرد تحلیل سلسله مراتبی است که در آن نخبگان با توجه به شاخص‌های ارائه شده در پژوهش برای تحقق الگوی اسلامی- ایرانی اولویت شاخص‌ها را نسبت به هم بررسی کرده‌اند. بدین منظور شاخص‌های مطرح در الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت و نظرات نخبگان از طریق پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شده است، که نتایج نشان می‌دهند بیشترین وزن به معیار "لزوم ساخت قدرت درونی و ایجاد اقتدار درون‌زا" و شاخص "اقتصادی مقاومتی و جهش علمی و مصون‌سازی فرهنگی" نیز بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است. از این‌رو شاخص‌های مطرح در پژوهش در عملی‌سازی الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت از اهمیت جدی برخوردار است و بهتر خواهد بود تا به اموری که بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده است توجه بیشتر صورت بگیرد تا دستیابی به الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت به بهترین وجه ممکن انجام پذیرد.

واژگان کلیدی: توسعه، توسعه‌یافتگی، الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت، آیت‌الله العظمی خامنه‌ای.

۱. مقدمه

توسعه از امور مهم دوران ما است که طبقه‌بندی کشورها را بر این اساس انجام می‌دهند. در ایران الگوهای متعددی برای توسعه استفاده شده که در ظاهر بهترین راه حل عبور از عقب ماندگی و ورود به دروازه توسعه یافتگی بوده است؛ اما به دلیل پیچیدگی و چند بعدی بودن مفهوم توسعه و پیشرفت و مطابقت نداشتن الگوهای ارائه شده با نیازها و مقتضیات بومی کشور، این الگوها نتوانسته است موفقیت زیادی به دست آورد و عمال با شکست رو به رو شده است (قاضی میرسعید و تاج آبادی، ۱۳۹۵: ۱۴۹). اولین بار مباحث توسعه در ایران بعد از جنگ ایران و روس مطرح شد. همچنین در دوره پهلوی نیز تأکید بر مدرنیزاسیون ایران فارغ از جنبه‌های فکری اجتماعی. مذهبی، ادامه یافت تا اینکه در دوره رضاشاه و محمدرضا شاه به شیوه تحمیلی و سرکوبگرانه دنبال شد. از سال ۱۳۲۷ الی ۱۴۰۰ برنامه‌های متعددی توسعه در ایران اجرایی شده است. در جمهوری اسلامی ایران، از دهه ۱۳۷۰ تا ۱۴۰۰، نظریه‌ها و اندیشه‌های متفاوت و متضادی در حوزه نظر و عمل در باب توسعه و پیشرفت ایران بین نخبگان مطرح شده است. عده‌ای مروج نظریه لیبرالیسم با قرائت‌های سلیقه‌ای شدند. در بعضی از لایه‌های قدرت، عده‌ای دیگر صحبت از مدل‌های توسعه‌ای شرق آسیا نمودند.

۱. استادیار علوم اقتصادی دانشگاه بین‌المللی اهل بیت، نویسنده مسئول، mghunivers1390@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناس ارشد علوم اقتصادی، دانشگاه بین‌المللی اهل بیت.

۳. دانشجوی دکتری علوم اقتصادی- اقتصاد مالی دانشگاه یزد.